Wydział Informacji Sądowej
Naczelnego Sądu Administracyjnego

Warszawa, dnia 26 listopada 2015 r.

V Inf/S 041/376/15

Pan
Konrad Cezary Łakomy

W odpowiedzi na petycję z dnia 2 października 2015 r., złożoną w trybie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1195), dotyczącą zmiany „Zasad anonimizacji orzeczeń sądów administracyjnych" określonych w Załączniku Nr 3 do Zarządzenia Nr 9 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie utworzenia Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach sądów administracyjnych i udostępniania orzeczeń przez Internet, w imieniu Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, uprzejmie informuję, że nie znajduję podstaw do uwzględnienia zawartych w niej postulatów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do postulatu zmiany określonego w Załączniku Nr 3 ww. zarządzenia celu anonimizacji, pragnę zwrócić uwagę, że celem anonimizacji - co nie powinno budzić wątpliwości - jest uniemożliwienie dokonania identyfikacji podmiotów, polegające na usunięciu danych ich dotyczących. Taki też cel anonimizacji został wskazany w kwestionowanym zarządzeniu. Uwagi zawarte w petycji dotyczą w istocie zakresu anonimizacji, nie zaś jej celu.

Zakres anonimizacji określa natomiast granice, w jakich powinien dokonywać się proces usuwania danych identyfikujących konkretne podmioty. W pkt 2 „Zasad anonimizacji orzeczeń sądów administracyjnych" wskazano, że anonimizacja stanowi kompromis pomiędzy jak najszerszym udostępnianiem informacji publicznych (jawności życia publicznego), a koniecznością przestrzegania przez sądy administracyjne przepisów ustaw, w tym ustawy o ochronie danych osobowych, stąd też każdorazowo należy wyważyć interes podmiotu, którego dane są zawarte w orzeczeniu.

Regulacja ta wskazuje zatem na konieczność indywidualnego podejścia do każdej sprawy w procesie anonimizacji i każdorazowego wyważenia przeciwstawnych interesów, jakimi są prawo do ochrony danych osobowych i prawo dostępu do informacji publicznej, przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów prawa.

ul. G.P. Boduena 3/5, 00-011 Warszawa, tel.: 022 551 6500, fax: 022 551 6506, informacje@nsa.gov.pl

Anonimizacja ma zatem na celu uniemożliwienie dokonania rozpoznania podmiotu w zakresie niezbędnym do ochrony jego praw i w granicach określonych przez prawo. Dokonując więc anonimizacji konkretnego orzeczenia należy mieć zawsze na względzie akty prawa powszechnie obowiązującego. Kwestionowane zarządzenie określające zasady anonimizacji orzeczeń sądów administracyjnych, jako akt wewnętrzny, nie ma pierwszeństwa przed tymi aktami ani ich nie zastępuje. W aktach wewnętrznych nie ma potrzeby powtarzania regulacji zawartych w Konstytucji i ustawach, dlatego też nie ma uzasadnionych podstaw postulat petycji, aby dostosować treść Załącznika Nr 3 do ww. zarządzenia, określającego zasady anonimizacji, do treści art. 61 ust. 3 Konstytucji RP i art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 782 ze zm.), dalej jako „u.d.i.p." Nie można zatem zgodzić się z autorem petycji, że zamieszczona w zarządzeniu ogólna regulacja dotycząca celu anonimizacji pozwala na anonimizację orzeczeń sądowych w szerszym zakresie niż wymaga tego prawo. Zakres ten wynika bowiem z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

Stanowiący o prawie do informacji publicznej art. 61 Konstytucji RP w ust. 3 przewiduje, że ograniczenie tego prawa może nastąpić wyłącznie ze względu na określone w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Art. 5 ust. 2 u.d.i.p. stanowi z kolei, że prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa.

W przypadku osób fizycznych nie tylko dane wrażliwe będą podlegały anonimizacji, a wszelkie dane mogące doprowadzić do identyfikacji danej osoby, i inne dane naruszające jej prawo do prywatności. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 ze zm.), dalej jako „u.o.d.o.", za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Dane te podlegają ochronie, stosownie do art. 1 ust. 1 u.o.d.o. Również dane, których ujawnienie doprowadziłoby do naruszenia tajemnicy przedsiębiorcy podlegać będą anonimizacji. Wszelkie informacje związane z udziałem przedsiębiorcy w postępowaniu sądowym stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16

kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.). Ujawnienie informacji o toczących się postępowaniach może stanowić zagrożenie dla interesów przedsiębiorcy poprzez między innymi osłabienie ich wiarygodności, zmniejszenie zdolności kredytowej, zdolności negocjacyjnej co w konsekwencji może rzutować na zawieranie umów na korzystnych warunkach (zob. wyrok NSA z dnia 31 stycznia 2014 r., sygn. akt I OSK 2167/13, orzeczenia.nsa.gov.pl).

W art. 5 ust. 3 u.d.i.p. wskazano zaś, że nie można, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2, ograniczać dostępu do informacji o sprawach rozstrzyganych w postępowaniu przed organami państwa, w szczególności w postępowaniu administracyjnym, karnym lub cywilnym, ze względu na ochronę interesu strony, jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne – w zakresie tych zadań lub funkcji.

Kwestionowane zarządzenie nie zawiera regulacji, które byłyby sprzeczne z powołanymi przepisami Konstytucji i u.d.i.p. Nie ma natomiast potrzeby umieszczania w zarządzeniu regulacji, która wyłączałaby spod anonimizacji informacje dotyczące podmiotów, o których stanowi art. 5 ust. 3 u.d.i.p. z uwagi na istniejące normy prawa powszechnie obowiązującego w tym zakresie.

Odnosząc się zaś do postulatu wyłączenia spod anonimizacji nazw organów, instytucji, urzędów państwowych biorących udział w postępowaniu sądowym należy zauważyć, że w niektórych przypadkach ujawnienie danych ich dotyczących może naruszać prawo do prywatności innych podmiotów, umożliwiając określenie tożsamości osoby bez nadmiernych kosztów, czasu lub działań. W szczególności może to mieć miejsce w razie ujawnienia nazw, czy siedzib organów znajdujących się w mniejszych miejscowościach. Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku danych indywidualizujących akty administracyjne. Również ujawnienie nazw kościołów i związków wyznaniowych może w pewnych okolicznościach umożliwić identyfikację osoby fizycznej. Dlatego też proces anonimizacji wymaga od pracownika sądu indywidualnego podejścia do każdego orzeczenia i podjęcia decyzji, jakie dane w nim zawarte mogą doprowadzić do zidentyfikowania podmiotu uczestniczącego w postępowaniu. W związku z tym nie można wprowadzać regulacji zamykających możliwość dokonania oceny konkretnego przypadku.

Z przedstawionych wyżej powodów stwierdzam brak podstaw do zmiany Załącznika Nr 3 do Zarządzenia Nr 9 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2007 r., określającego zasady anonimizacji orzeczeń sądów administracyjnych.

Powyższa ocena postulatów zawartych w petycji jest zbieżna z poglądem przedstawionym przez Kancelarię Prezesa NSA, do której zwrócono się o zajęcie stanowiska w sprawie.

Zastępca Przewodniczącego Wydziału Informacji Sądowej
sędzia NSA Arkadiusz Despot-Mładanowicz